



GOIGS

SANTA EULÀLIA

a la meva néta
Laia Busqué i Mitjà

Laie. Era el nom d'una suposada ciutat o poblat ibèric preromànic, del segle III a C., estava establert a les comarques del Barcelonès, Maresme, Baix Llobregat i el Vallès. La romanització, segons alguns historiadors, fou ràpida en el territori laietà on existí una colònia que es centrava a Barcino (l'actual Barcelona), en el Mont Taber, on avui es troba la Catedral.

En el segle III-IV, en el desert de Sarrí, hi residia una noia de nom Eulàlia la qual, segons la tradició, fou verge que sofrí el martiri dels assots, del foc i de la creu. Els primers anys del segle IV, governava Barcelona, Dàcia i d'acord amb l'Imperi de Roma donà manament de recerca de cristians perquè fossin cremats públicament en honor a la divinitat dels emperadors. Eulàlia, diu la història, fou portada davant de Dàcia i volent aquest fer-la apostatar, Eulàlia li digué: Jo soc Eulàlia, Serventa de Crist, Rei de reis i Senyor dels senyors senyorejants.

El Bisbe Quirze, que fou abat d'un monestir i després Bisbe de Barcelona, fou el primer en recollir les relíquies, escrigué la tradició oral, les actes del martiri i compongué, en el segle VII, un Himne de versos troians que trobem comentat per Mn. Jacint Verdagué i ens diu que el nom d'Eulàlia, en llatí és anagrama d'Al.leluia i, a més, vol dir ben parlada. Això pot indicar-nos que Eulàlia és sinònim de Laia o Laie, dels laietans.

El 1327, les relíquies foren dipositades a la Catedral de Barcelona dins d'un sepulcre que, encara avui, presideix la cripta situada sota l'altar major. La imatge de Santa Eulàlia la contemplem dalt la torre gòtica més alta de la Catedral i també en la façana del carrer del Bisbe i en altres llocs de Barcelona.

Els segles XIV, XV i XVI els Consellers prenién acords per a difondre la devoció i era tanta la que tenien els barcelonins a Santa Eulàlia, que durant el setge de setembre de 1714 hi portaren llur bandera i abraçada a ella, Rafael de Casanova queia greument ferit. El pintor sabade-

llenc Antoni Estruch, l'any 1903, reproduïa el fet històric en un quadre de grans dimensions (2.66 x 4) que es guarda a la Caixa d'Estalvis de Sabadell.

Felip Vè. va fer esborrar amb el Barri de la Ribera, Santa Eulàlia del Camp i en 1898, Mn. Jacint Verdagué deia: "Santa Maria del Mar guarda encara el primer sepulcre que serveix de pica batejadora".

En 1595, existia a la Parròquia de Sant Feliu, de Sabadell, una confraria dedicada a Santa Eulàlia. En recordança d'aquesta devoció, gràcies a l'artista Antoni Vila Arrufat, la seva imatge figura a l'altar major del Santuari de la Mare de Déu de la Salut.

La bibliografia goigista dedicada a Santa Eulàlia és extensa. Verdagué diu que "s'en coneixen d'estampats el segle XV". Hem vist facsimils d'uns del 1711 per Bartomeu Giralt i uns altres del 1744 per Joseph Giralt. En 1898, escrits pel Canonge Jaume Cullerell, en trobem una edició feta per la Casa de Caritat de Barcelona. En 1963 el text antic fou revisat per Josep Maideu i Auguet i se'n feu una edició el 1975. Tornant a Verdagué, ens diu que "els Goigs a Santa Eulàlia, són els més antics del món".

La Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, en 1911, féu una edició d'uns goigs d'Artur Masriera, música de Joan Salvat. Aquests són els que avui, encara, es canten. Edicions 1918, 1921, 1956 i altres.

Troblem goigs en lloança a Santa Eulàlia del P. Hilari d'Arenys de Mar, música de J. Font Palmerola, d'Osvald Cardona, música d'Enric Prats, de Miquel Serra i Horta, música de Mn. Francesc de P. Baldelló...

Jaume Busqué i Marçet

Bibliografia:

Folklore Català, de Tomàs Caballé
Els Sants de Catalunya, de Mn. Llorenç Riber
Element d'Història, de Miquel Carreras
Santa Eulàlia, de Mn. Jacint Verdagué

Unes primeres els "Amics d'

Amb un parell d'escrits -aquest és el primer-, volem assabentar-vos del que foren els "Amics del Cinema", entitat fundada abans de la guerra civil i que va funcionar fins als anys cinquantes. A fi de poder-ne oferir una idea general, hem entaulat una conversa informal amb en Joan Blaquè, un dels seus membres-fundadors. Transcrivim les seves paraules que, senzillament, hem ordenat per fer més fàcil la lectura. Són aquestes:

"Val la pena de dir com va sorgir la idea de crear aquesta entitat i d'on prové el nom de "Amics del Cinema". Hi havia, llavors (estem parlant dels primers anys trentes), un grup a Sabadell que, a més de ser una associació de música, va crear també uns "Amics del Teatre", que tenien per finalitat el fer venir a Sabadell a aquelles companyies que passaven per Barcelona amb obres importants, que aquí difícilment s'haguessin pogut veure. En aquells temps, la gent no anava tant a Barcelona com ara i no hi havia manera de veure segons quines obres. Així, doncs, els "Amics del Teatre" van brindar l'oportunitat de poder veure segons què a aquells que hi estaven interessats.

Els "Amics del Teatre" van suggerir-nos, als que estàvem una mica tocats pel cinema, de fer una cosa semblant en aquest camp, atès que hi havia moltes pel·lícules que, per la seva manca de comercialitat, no es projectaven a Sabadell. Nosaltres, si volíem veure-les, haviem d'anar forçosament a Barcelona.

A Sabadell, hi havia tres centes excursionistes: el del Vallès, el de Sabadell i el "Terra i Mar". Eren tres entitats que corresponien a tres classes socials diferents. Al Centre Excursionista del Vallès, hi havia una secció de cinema amateur. Hi havia quatre i cinc persones que en feien i d'altres que no, però que estaven interessades

És una gentilesa de

BEN-NET CENTRE DE NETEGES, S.A.

Soletat, 80 — SABADELL

Tels. 725 97 77 i 725 99 87